

[O. O. Heilesen.]

en Udviklingslinie, der burde føres videre, saadan at man derigennem naaede at skabe billigere Retshjælp for Befolkningen. Jeg tror, at ud fra det, der maa være det afgørende, nemlig Hensynet til Sundhed og Redelighed i Retsplejen, vil denne Vej være bedre end den, man her er slaaet ind paa.

Nu vil jo Spørgsmaalet blive Genstand for Behandling i et Udvalg, og ogsaa der vil vi fra vor Side deltage i Behandlingen af Lovforslaget ud fra den Betragtning, at vi i og for sig er enige i, at det er et Formaal, som fortjener at paaagtes, at Retshjælpen bør være saa billig som muligt for Befolkningen, men man vil af de Bemærkninger, jeg her har fremsat, forstaa, at jeg ikke kan anse Gennemførelsen af Lovforslaget med den Form, § 4 nu har, for forenelig med vigtige Retsplejehensyn. Jeg vil i hvert Fald ikke kunne medvirke til Gennemførelsen af denne Paragraf uden væsentlige Ændringer i den her paapegede Retning.

Axel Dam: Da det desværre er forholdsvis sjældent, at der her i den høje Rigsdag sker noget, som vi fra Retsforbundets Side kan give vor udelte Tilslutning, vil jeg gerne benytte Lejligheden til at yde en saadan Tilslutning, naar der endelig er en Grund til det, og det finder jeg der er med Hensyn til dette Lovforslag, særlig dets § 2. Vi kan kun ønske, at den skarpe principielle Skillelinie, som her er draget mellem Embedsvirksomhed og privat Virksomhed, maa blive draget ogsaa paa andre Omraader indenfor Administrationen.

Hvad § 4 angaar, mangler jeg Sagkyndighed til at udtale mig og skal indskrænke mig til et Par Lægmandsbetragtninger. Man maa selvfølgelig altid ønske en saa billig Retspleje som muligt, og helst vilde vi have en gratis Retspleje; det falder mange Lægfolk for Brystet, hvor svimlende Honorarerne kan blive, naar de beregnes procentvis af de Værdier, som en Sag drejer sig om, idet man ikke kan indse, at Arbejdet skulde vokse i samme Grad, som der føjes Nuller til den Sum, det drejer sig om. At der her fra Statens Side eventuelt vil blive aabnet en Slags Konkurrence til den private Sagførerens virksomhed, kan vi ikke se er saa forfærdeligt, da Retsplejen efter vor Opfattelse er en af Statens vigtigste Opgaver, og det tillige er en Statsopgave at gøre Retsplejen saa billig som muligt. Det bestemmes i § 4, 3die Stykke, at

„Taksterne vil være at fastsætte under Hensyn dels til Forretningens Art,

dels til Værdien af det, som Forretningen angaar.“

Jeg vil haabe, at dette sidste maa betyde, at der foruden en Minimumsgrænse ogsaa sættes en Maksimumsgrænse, saaledes at man kan blive fri for at se de alt for urimelige Honorarer, der, som sagt, falder Lægfolk for Brystet.

Justitsministeren (Rytter): Det er rigtigt, som den ærede Ordfører for Socialdemokratiet fremhævede, at dette Lovforslag har haft en besværlig Gang gennem Rigsdagen, men paa den anden Side synes jeg nok, det ærede Medlem kom noget vel højt op; det ærede Medlem maa dog huske paa, at hver Gang Lovforslaget er blevet fremsat, er det blevet modtaget med uskrømt Kærlighed fra alle Partiers Side — en Gang endog saa kraftigt, at jeg fandt Anledning til at sige: bare det ikke drukner i lutter Kærlighed! og desværre skete det.

Hvilket Parti der bærer Hovedskylden for, at der ikke har kunnet opnaas Enighed om dette Lovforslag, skal jeg ikke inklæde mig paa at bedømme. Den socialdemokratiske Ordfører gik selvfølgelig ud fra, at Socialdemokraterne ikke havde Spor af Skyld, og nøjedes derefter med at skælde ud over de sidste 20 Aars Lovgivning. Jeg maa da gøre opmærksom paa, at ogsaa Socialdemokratiet har haft Magten i disse Aar, dels selv og dels gennem en Regering, som det kommanderede over, og der har altsaa været Anledning for dem til at gennemføre Lovforslaget.

Den ærede Ordfører for Socialdemokratiet sagde, at Presset fra Sønderjylland var stærkt. Men der behøves vistnok ikke noget Pres i denne Sag, thi alle Partier er formentlig enige i, at det ikke kan blive ved at gaa paa den Maade, at Befolkningen henvender sig paa Embedskontorer og tror, det er en Embedsmand, den der kommer til at tale med, og det saa viser sig at være en privat forretningsdrivende, og naar der saa sker et eller andet, er det de private og ikke Staten, der kommer til at bære Tabet. En saadan Tilstand kan ikke opretholdes, vi maa se at komme bort fra den, Spørgsmaalet er blot: hvorledes? Det maa selvfølgelig hverken her eller paa noget andet Omraade ske ved en Ordning, der er for dyr for Statskassen.

Jeg vil gøre den socialdemokratiske Ordfører opmærksom paa, at Presset fra Sønderjylland bl. a. bestod i, at man netop vilde have, at visse Forretninger skulde udføres paa Dommerkontorerne; det var